

قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

فصل دوم - توسعه نظام مالی و سنجش اعتبار و ضمانت - دوم

فصل دوم - توسعه نظام مالی و سنجش اعتبار و ضمانت

ماده 2

ماده 2-

الف- به منظور توسعه و ترویج الگوهای تأمین مالی، هم‌افزایی نهاده‌ها و روش‌های تأمین مالی، تقویت نظارت یکپارچه در تأمین مالی، توسعه دامنه وثایق و تضامین و تقویت نظام سنجش اعتبار «شورای ملی تأمین مالی» که در این قانون «شورا» نامیده می‌شود، با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس)

وزیر صنعت، معدن و تجارت

رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار

رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی

یک نفر از بین اعضای کمیسیون اقتصادی و یک نفر از بین اعضای کمیسیون

برنامه و بودجه و محاسبات به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر

تبصره 1

تبصره 1- رئیس شورا می‌تواند حسب مورد و به تناسب موضوع از معاونان رئیس جمهور و سایر وزرا با

حق رأی برای شرکت در جلسات شورا دعوت کند.

تبصره 2

تبصره 2- شورا مجاز است با پیشنهاد رئیس شور، کارگروه‌های تخصصی را مرکب از معاون ذی‌ربط اعضای شورا تشکیل داده و وظیفه نظارت بر اجرای مصوبات خود را به این کارگروه‌ها واگذار نماید.

ب- وظایف شورا در چهارچوب قوانین به شرح زیر است:

ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین نهادهای متولی تأمین مالی در بازارهای پول، سرمایه و بیمه

توسعه الگوهای سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی و زیربنایی از طریق:

1-2- طراحی و تصویب الگوهای نوین تأمین مالی به ویژه طرح‌های دستگاه‌های اجرایی یا طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای و طرح‌های تولیدی و زیربنایی بخش‌های غیر دولتی

2-2- تعیین نرخ سود دوران مشارکت متناسب با مخاطره (ریسک) طرح‌های تولیدی و زیربنایی دستگاه‌های اجرایی در صورت ضرورت

3-2- شناسایی و اقدام قانونی به منظور رفع عوامل دارای تأثیر منفی بر انگیزه سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی و زیربنایی یا طرح‌های مرتبط با تصفیه و بازیافت منابع و موارد نظیر شیوه قیمت‌گذاری محصولات یا نهادهای مرتبط (اعم از مستقیم و جانشین یا مکمل محصولات و نهادهای طرح)

4-2- تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های مرتبط با تأمین، تصفیه و بازیافت منابع و کالاها از طریق توسعه قراردادهای تهاتر (سوآپ)، پیش خرید یا خرید تضمینی از سوی بخش غیر دولتی

5-2- تهیه و تصویب قراردادهای همسان مشارکت بخش غیر دولتی در طرح‌های تولیدی و زیربنایی مبتنی بر زمان، حجم و از قبیل آن، با هدف توسعه و کاهش مخاطره (ریسک) مشارکت با بخش عمومی

6-2- تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های سرمایه‌بر و پرخطر انتقال یا داخلی‌سازی دانش فنی از طریق الزام دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به تضمین تأمین ماده اولیه و یا تضمین خود محصولات در قالب قراردادهای بلند مدت

تقویت نظام سنجش اعتبار با رعایت « قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی » مصوب 30/6/1401 با تکمیل پایگاه داده‌های اعتباری کشور از طریق:

3-1- تعیین مراجع تأمین‌کننده داده‌های مورد نیاز پایگاه داده اعتباری کشور و الزام مراجع مزبور به تأمین داده

3-2- تعیین نوع، کیفیت و کفایت داده‌های لازم برای تکمیل پایگاه داده اعتباری کشور

3-3- تعیین سطح و کیفیت دسترسی اشخاص به خدمات پایگاه داده اعتباری کشور و شرکت‌های اعتبار سنجی و تصویب دستورالعمل‌های اجرایی لازم در خصوص نحوه استفاده آن‌ها

3-4- تأیید اساسنامه و صدور موافقت اصولی تأسیس و مجوز فعالیت شرکت‌های اعتبار سنجی

3-5- نظارت بر شرکت‌های اعتبار سنجی از طریق تدوین آیین نامه‌های زیر با رعایت بند «ر» ماده (1) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران:

3-5-1- نحوه تاسیس و فعالیت شرکت‌های اعتبار سنجی نظیر رعایت حداقل سرمایه مورد نیاز، تعیین ترکیب مؤسسان و سهامداران و حدود ضوابط سهامداری برای اشخاص حقیقی و حقوقی، فقدان سابقه محکومیت انتظامی یا کیفری مؤثر برای مؤسسان و رعایت قالب شرکت سهامی

3-5-2- نحوه احراز و تمدید صلاحیت مدیران شرکت‌های اعتبار سنجی براساس مدرک تحصیلی مرتبط، دارا بودن صلاحیت حرفه‌ای، وثاقت و امانت، تجربه تخصصی مرتبط و فقدان محکومیت قضایی مؤثر

3-5-3- حفاظت اطلاعات و حفظ محرمانگی و امنیت داده‌ها

3-5-4- نحوه تبادل اطلاعات میان تأمین کنندگان و پایگاه داده اعتباری کشور و همچنین پایگاه مذکور و شرکت‌های اعتبار سنجی و استفاده کنندگان با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی

3-5-5- نحوه ثبت اعتراض به گزارش‌های اعتباری

3-5-6- رتبه‌بندی سطح فعالیت شرکت‌های اعتبارسنجی متناسب با سابقه فعالیت، توان تخصصی و ارزیابی و صحت‌سنجی اعتبارسنجی‌های صورت گرفته

3-5-7- اعمال مقررات انتظامی زیر متناسب با تخلفات شرکت‌های اعتبار سنجی و مدیران آن‌ها در زمینه اعطای رتبه اعتباری صوری، تقصیر در محاسبه رتبه اعتباری، عدم رعایت و حفظ محرمانگی اطلاعات، از دست دادن شرایط صلاحیت حرفه‌ای، عدم رعایت مفاد این قانون، آیین‌نامه‌های اجرائی و مقررات و مصوبات مرتبط با آن:

3-5-7-1- تذکرات کتبی

2-7-5-3- تعلیق یا محدودسازی موقت یا دائم برخی یا تمام فعالیت‌های شرکت

3-7-5-3- تعلیق یا سلب صلاحیت حرفه‌ای اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل

4-7-5-3- اعمال جریمه نقدی تا سقف ده درصد (10٪) از سرمایه

5-7-5-3- ادغام شرکت‌های اعتبارسنجی با تأیید مجمع عمومی شرکت‌ها یا انحلال آن‌ها

6-7-5-3- کاهش رتبه، تعلیق یا لغو مجوز فعالیت شرکت‌های اعتبار سنجی غیر دولتی در چهارچوب دستورالعمل مصوب شورا براساس معیارهایی از قبیل وضعیت مالی شرکت براساس آخرین صورت‌های مالی، رعایت قوانین و مقررات، صحت اعتباری سنجی‌های صورت گرفته توسعه و ترویج نهادها و ابزارهای تضمین از طریق:

1-4- صدور مجوز تأسیس و فعالیت صندوق‌های تضمین غیر دولتی در چهارچوب آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد شورا به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، مشتمل بر رعایت حداقل سرمایه مورد نیاز، ترکیب موسسان و سهامداران و حدود و ضوابط سهامداری برای اشخاص حقیقی و حقوقی، دارا بودن شرط وثاقت و امانت، فقدان سابقه محکومیت انتظامی یا کیفری مؤثر برای موسسان و رعایت قالب شرکت سهامی و ادغام آن‌ها با تأیید مجمع عمومی صندوق‌ها

2-4- تدوین و نظارت بر اجرای آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های نظارت بر صندوق‌های تضمین دولتی و غیر دولتی مشتمل بر:

1-2-4- آیین‌نامه تأیید صلاحیت حرفه‌ای مدیران صندوق‌های تضمین براساس فقدان محکومیت قضائی، تجربه مرتبط، مدرک تحصیلی مرتبط و دارا بودن گواهی حرفه‌ای و تعلیق یا سلب آن در صورت عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط یا فقدان شرایط فوق

2-2-4- تعیین نسبت‌های نظارتی لازم‌الرعايه برای صندوق‌های تضمین نظیر نسبت تعهدات به سرمایه و انواع نسبت‌های دارایی‌های نقد

3-2-4- آیین‌نامه رتبه‌بندی سطح فعالیت (ضمانت) صندوق‌های تضمین براساس معیارهای وضعیت مالی طبق آخرین صورت‌های مالی، رعایت قوانین، مقررات و مصوبات شورا و میزان سرمایه

3-4- اعمال مقررات انتظامی ذیل؛ متناسب با تخلفات صندوق‌های تضمین و مدیران صندوق در زمینه عدم رعایت مفاد اساسنامه، عدم رعایت تشریفات مورد نیاز جهت صدور ضمانت‌نامه و هرگونه تقصیر در

فرایندها و از دست دادن شرایط صلاحیت حرفه‌ای مدیران، جلوگیری از اعمال نظارت شورا و عدم رعایت مفاد این قانون، آیین‌نامه‌های اجرایی و مقررات مرتبط با این قوانین و مصوبات شورا

4-3-1- تذکرات کتبی

4-3-2- تعلیق یا محدودسازی موقت یا دائم تمام یا برخی از فعالیت‌ها

4-3-3- سلب صلاحیت حرفه‌ای اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل

4-3-4- اعمال جریمه نقدی تا سقف ده درصد (10٪) از تعهدات پذیرفته شده

4-3-5- ادغام صندوق‌های تضمین غیر دولتی با تأیید مجمع عمومی صندوق‌ها یا انحلال آن‌ها

4-3-6- تعلیق یا لغو مجوز فعالیت صندوق‌های تضمین غیر دولتی

توسعه دامنه وثاق قابل قبول نزد نهادهای وثیقه‌پذیر و تصویب دستورالعمل‌های لازم

تدوین و تصویب دستور العمل انتشار وثیقه و اوراق تضمین بر پایه انواع دارایی‌های قابل توثیق

تصویب سایر دستورالعمل‌های مورد نیاز برای تحقق اهداف این ماده

تبصره 1

تبصره 1- دبیرخانه شورا با استفاده از امکانات و ظرفیت‌های موجود در وزارتخانه امور اقتصادی و دارایی تشکیل شده و دبیر آن از بین افراد مورد وثوق و امین توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌گردد. جلسات شورا حداقل یکبار در هر ماه تشکیل می‌شود. دستورالعمل نحوه برگزاری و اداره جلسات شورا در اولین جلسه به تصویب شورا می‌رسد.

تبصره 2

تبصره 2- چنانچه موردی از وظایف و اختیارات شورا مطابق قوانین مربوط، به صورت صریح به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا شورای عالی بانک مرکزی، شورای عالی بورس، شورای عالی بیمه و سایر دستگاه‌های اجرایی واگذار شده باشد، وظایف و اختیارات شوراها و دستگاه‌های مذکور در این موارد بر مصوبات شورا حاکم است.

تبصره 3

تبصره 3- صدور یا لغو یا محدودسازی موقت یا دائم مجوز تأسیس و فعالیت صندوق‌های تضمین دولتی جدید با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی مصوب 1386/11/18 امکان‌پذیر است.

تبصره 4

تبصره 4- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور توسعه نظام اعتبار سنجی و با هدف تأمین اطلاعاتی شرکت‌های اعتبار سنجی و سایر استفاده کنندگان مجاز به تشخیص شورا «پایگاه داده اعتباری کشور» را با استفاده از امکانات موجود ایجاد نماید. دستگاه‌های اجرائی نظیر قوه قضائیه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان بورس و اوراق بهادار سازمان اوقاف و امور خیریه، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و گمرک جمهوری اسلامی ایران که داده‌ها و اطلاعات اقتصادی، مالی و معاملاتی، دارایی‌ها، شغل، انواع تخلفات و جرائم مؤثر بر رتبه اعتباری را در اختیار دارند مکلفند با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی، اطلاعات مورد نیاز را در زمان مقرر در اختیار بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار دهند. در صورتی که هر یک از تأمین کنندگان از انجام تکالیف این تبصره امتناع نمایند یا اطلاعات مورد نیاز را به صورت ناقص منعکس نموده یا در فرایند تأمین اطلاعات اخلاص عمدی ایجاد کنند، اشخاص حقیقی خاطی در دستگاه‌های مذکور به مجازات درجه شش موضوع ماده (19) قانون مجازات اسلامی مصوب 1392/2/1 با اصلاحات الحاقات بعدی محکوم می‌شوند.

تبصره 5

تبصره 5- سطح و کیفیت دسترسی دستگاه‌های اجرائی. مؤسسات اعتباری، مؤسسات رتبه بندی موضوع بند (21) ماده (1) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384/9/1 با اصلاحات الحاقات بعدی، صندوق‌های تضمین شرکت‌های کارگزاری و اگذاری مطالبات (عاملیت/ فاکتورینگ) شرکت‌های بیمه و سایر اشخاص به پایگاه داده اعتباری کشور با رعایت ملاحظات امنیتی، محرمانگی و حفظ حریم خصوصی اشخاص توسط شورا با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی تعیین می‌شود.

تبصره 6

تبصره 6- اشخاص مجاز به استفاده از اطلاعات پایگاه داده اعتباری کشور موظفند از اطلاعات دریافتی در چهارچوب قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی و دستورالعمل‌های شورا استفاده کنند، در غیر این صورت مشمول مجازات تعزیری درجه شش موضوع ماده (19) قانون مجازات اسلامی می‌شوند.

ماده 3

ماده 3- ثبت شرکت‌های اعتبارسنجی منوط به دریافت موافقت اصولی از شورا و اخذ مجوز تأسیس از وزارت امور اقتصادی و دارایی است. نظارت بر عملکرد شرکت‌های مزبور بر عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی بوده و لغو یا تعلیق مجوز آن‌ها با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تأیید شورا می‌باشد.

تبصره 1

تبصره 1- شرکت‌های فعال در زمینه اعتبار سنجی که در حال حاضر مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران را دارند، موظفند حداکثر ظرف مدتی که شورا تعیین می‌کند، نسبت به تطبیق وضعیت خود با مفاد این قانون و مصوبات شورا اقدام کنند در غیر این صورت وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است از فعالیت آن‌ها جلوگیری و نسبت به لغو مجوز از طریق شورا اقدام نماید.

تبصره 2

تبصره 2- اشخاص می‌توانند گزارش اعتباری مربوط به خود را در صورت احراز هویت دریافت کنند. دریافت اطلاعات یا گزارش اعتباری اشخاص حقیقی و حقوقی از شرکت‌های اعتبار سنجی توسط شخص ثالث منوط به موافقت آن اشخاص است.

ماده 4

ماده 4- ثبت شرکت‌های اعتبار در اداره کل ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیر تجاری و ثبت صورتجلسات مجامع مدیره آن‌ها بدون تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی ممنوع است.

تبصره

تبصره - صورتجلسات مجامع و هیات مدیره شرکت‌های اعتبار سنجی به صورت الکترونیکی، ارسال شده و باید حداکثر پس از سه روز کاری بررسی و تعیین تکلیف شود، در غیر این صورت صورتجلسه، تأیید شده محسوب می‌گردد.

ماده 5

ماده 5- نهادهای مالی فعال در بازارهای پول و سرمایه و بیمه و نهادهای وثیقه‌پذیر می‌توانند با استفاده از گزارش‌های پایگاه داده اعتباری کشور، گزارش اعتباری شرکت‌های اعتبار سنجی یا گزارش رتبه‌بندی اعتباری از مؤسسات رتبه‌بندی موضوع بند (21) ماده (1) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران نسبت به تأمین منابع یا ارائه خدمات مالی، پرداخت تسهیلات، تضمین یا ایجاد تعهدات اقدام نمایند. این امر نافی مسئولیت نهادهای مزبور در شناسایی مخاطره (ریسک) اعتباری متقاضی نخواهد بود.

آیین نامه اجرائی این ماده ظرف حداکثر سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده 6

ماده 6- متن زیر جایگزین بندهای «الف» و «ب» ماده (9) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب 1398/2/15 می‌گردد:

الف- صندوق‌های تضمین می‌توانند توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی از جمله تشکلهای حرفه‌ای یا گروهی از اعضای یک صنف یا صنعت خاص ایجاد شوند و به صورت عمومی تخصصی ملی و یا منطقه‌ای فعالیت نمایند. صندوق‌های تضمین موظفند تمام یا بخشی از ابزارهای تضمین مورد نیاز بخش‌های تولیدی و خدماتی کشور اعم از ضمانت نامه تعهد پرداخت شرکت در مناقصه یا مزایده پیش پرداخت حسن انجام تعهدات استرداد کسور وجه‌الضمان، ضمانت نامه گمرکی و همچنین ضمانت نامه‌های مورد نیاز برای انتشار اوراق بهادار در بازار سرمایه را در چهارچوب ضوابط ارائه نمایند.

تبصره 1

تبصره 1- به استثنای صندوق‌هایی که به موج قانون به صورت دولتی تأسیس و اداره شده یا می‌شوند،

صندوق‌های تضمین به صورت غیر دولتی و اداره خواهند شد. دستگاه‌های اجرایی می‌توانند با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی به منظور انجام وظایف تخصصی خود، اقدام به مشارکت در تأسیس یا سهامداری صندوق‌های غیر دولتی (اعم از خصوصی، تعاونی و عمومی) نمایند.

تبصره 2

تبصره 2- ثبت صندوق‌های تضمین منوط به دریافت موافقت اصولی از شورا و دریافت مجوز از وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

ب- با هدف حمایت حقوقی و مالی لازم از شکل‌گیری و توسعه فعالیت صندوق‌های تضمین و ایفای نقش آن‌ها در رفع مشکل تأمین مالی اشخاص:

1- مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه می‌توانند علاوه بر تأسیس یا مشارکت در تأسیس صندوق‌های تضمین سبد ضمانت صندوق‌های تضمین را به صورت مجدد تضمین یا بیمه نمایند.

2- ضمانت‌نامه‌های صادر شده توسط صندوق‌های تضمین در زمره ضمانت‌نامه‌های قابل پذیرش دستگاه‌های موضوع ماده (2) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب 1398/2/15 قرار می‌گیرند و نهادهای مالی و نهادهای وثیقه‌پذیر و سایر کارفرمایان مجازند تضمین صندوق‌های مزبور را متناسب با وضعیت اعتباری این صندوق‌ها، بپذیرند.

3- دستگاه‌های اجرایی و صندوق‌های ضمانت یا تضمین دولتی، مجازند با رعایت قوانین و مقررات مربوط، منابع مالی در اختیار خود را در قالب‌های مختلف اعم از کمک کارگزاری منابع یا وجوه اداره شده تسهیلات ارزان قیمت و مشارکت در مخاطره (ریسک) صدور ضمانت‌نامه در اختیار صندوق‌های تضمین قرار دهند.

4- قراردادهایی که توسط صندوق‌ها ضامن مطابق نمونه مصوب شورا تنظیم و منعقد می‌گردد، در حکم اسناد لازم‌الاجرا بوده مزایای اسناد تجاری از جمله عدم نیاز به تودیع خسارت احتمالی بابت اخذ قرار تأمین خواسته برخوردار می‌باشد.

ماده 7

ماده 7- کلیه اموال و دارایی‌ها اعم از، عین، منفعت طلب و حقوق مالی، اموال منقول و غیر منقول اموال مادی و غیرمادی مانند واحدهای مسکونی یا تجاری شهری یا روستایی زمین‌های کشاورزی شهری یا روستایی، ماشین آلات و تجهیزات تولیدی فلزات گرانبها اوراق بهادار سپرده‌ها و گواهی سپرده‌های ریالی در چهارچوب مصوبات هیئت عالی بانک مرکزی و سپرده‌ها و گواهی سپرده‌های ارزی، عواید قابل تصرف از سهام عواید قابل تصرف از قراردادهای یا اجرای طرح (پروژه)های تولیدی و زیربنایی اشیاء، آثار و ابنیه میراثی و تاریخی با مالکیت غیر دولتی مانده پاداش پایان خدمت و ذخیره مطالبات کارکنان حقوق و مزایای مستمر دریافتی مطالبات، قراردادی نشان تجاری (برند)، مالکیت‌های فکری، کالاهای بادوام بیمه‌های مسئولیت مجوزهای اداری یارانه‌های نقدی و موجودی انبار (مواد اولیه یا محصول) واحدهای تولیدی در چهارچوب آیین‌نامه اجرایی که حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون با پیشنهاد شورا به تصویب هیأت وزیران می‌رسد قابل توثیق می‌باشند.

تبصره

تبصره- قبض، شرط صحت قرارداد وثیقه نیست این امر مانع از قبض مال و دارایی توسط نهادهای وثیقه پذیر نمی‌باشد.

ماده 8

ماده 8- بند «الف» ماده (19) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب 1394/2/1، به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

الف- در صورت درخواست وثیقه گذار نهاد وثیقه پذیر مکلف است در چهارچوب قراردادی که با رعایت موازین شرعی تنظیم شده است، متناسب با بازپرداخت هر بخش از اعتبارات اعطائی و یا ایفای تعهدات، نسبت به آزادسازی وثیقه مازاد و یا جایگزینی وثیقه اقدام نماید همچنین نهاد وثیقه‌پذیر مکلف است از حیث ارزش و مخاطره (ریسک) متناسب با میزان باقیمانده اعتبارات یا تعهدات باشد را قبول نماید. پرداخت هزینه‌های کارشناسی، جایگزینی و آزادسازی بر عهده وثیقه گذار می‌باشد.

تبصره

تبصره- در صورتی که ارزش وثیقه به دلیل افزایش قیمت آن از مبلغ تعیین شده توسط نهاد وثیقه پذیر یا دستگاه اجرائی تعیین کننده وثیقه بیشتر شود، نهاد وثیقه پذیر یا دستگاه اجرائی مربوط در چهارچوب این بند مکلف به آزادسازی وثیقه مازاد یا جایگزینی وثیقه است.

ماده 9

ماده 9- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، با استفاده از ظرفیت‌ها و امکانات موجود «سامانه جامع وثایق» را که از این پس در این قانون «سامانه» نامیده می‌شود طراحی نماید. دستورالعمل تنظیم قراردادهای و فرایندهای آن با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورا می‌رسد جزئیات اطلاعات مربوط به تعیین وضعیت هر یک از وثایق یا اموال مرهون توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌شود.

تبصره 1

تبصره 1- نهاد وثیقه پذیر مکلف است اطلاعات موضوع بند «ژ» ماده (1) این قانون را در سامانه ثبت نماید اجرای وثیقه وصول مطالبات و ایفای تعهدات از محل وثیقه صرفاً در صورتی ممکن است که پس از ایجاد سامانه، اطلاعات مربوط به فرایندهای توثیق همزمان با پذیرش قطعی وثیقه در سامانه ثبت شده و شناسه یکتا دریافت شده باشد دستورالعمل اجرائی این ماده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و تصویب می‌گردد.

تبصره 2

تبصره 2- حکم این ماده نافذ احکام قانونی ثبت رهن و وثیقه املاک نزد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نیست. سازمان مزبور مکلف است اطلاعات مربوط به ثبت رهن و وثیقه و فرایند آن را در چهارچوب ساختار داده‌ای که به تصویب شورا می‌رسد به صورت برخط آنی و اعلامی به سامانه موضوع این ماده ارائه نماید.

تبصره 3

تبصره 3- به منظور افزایش قیمت فروش و نقدشوندگی وثایق و شفافیت در مزایده‌ها قوه قضائیه و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظفند مزایده‌های شعب اجرای احکام دوائر اجرای ثبت و تصفیه ورشکستگی را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار کنند. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است امکان برگزاری این مزایده‌ها را در سامانه فراهم سازد. اشخاص برای شرکت در مزایده و ارائه پیشنهاد قیمت باید ده درصد مواد (73) تا (75) قانون اجرای احکام مدنی مصوب 1356/8/1 را به عنوان تضمین نقدی شرکت در مزایده به حسابی که از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) مشخص شده تسلیم نمایند. در این صورت نیازی به پرداخت ده درصد (10٪) بها، موضوع ماده (129) قانون اخیرالذکر نیست و در صورتی که برنده در موعد مقرر بقیه بهای اموال را نپردازد تضمین او به نفع دولت ضبط می‌شود. تا دو سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون در صورتی که مزایده از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار شده و برای دفعه دوم هم خریدار نداشته باشد، طلبکار می‌تواند برگزاری یک نوبت مزایده به صورت حضوری را با رعایت شرایط ماده (131) قانون اجرای احکام مدنی درخواست کند در صورت عدم وجود خریدار، موضوع ماده (132) قانون مذکور اجرا می‌گردد دستورالعمل نحوه استفاده از تضامین بدل از تضمین نقدی و همچنین میزان و چگونگی اخذ و آزادسازی این تضامین ظرف شش ماه

از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده 10

ماده 10-

الف- کلیه دستگاه‌های اجرائی که اطلاعات مرتبط با مال و دارایی موضوع وثیقه دارند از جمله سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (با رعایت تبصره (2) ماده (9) این قانون) و دیگر دستگاه‌های تابعه قوه قضائیه و فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ظرف سه ماه از تاریخ اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی به آن‌ها ضمن ایجاد زیر ساخت‌های لازم و اتصال به سامانه و ثبت اطلاعات وثایق و اموال مرهون، اقدام‌های زیر را انجام دهند:

1- تبادل اطلاعات از طریق و دریافت درخواست نهاد وثیقه پذیر به همراه سایر مدارک مورد نیاز به صورت بر خط

2- تمهید مقدمات و انجام عملیات تنظیم قرارداد و یا گواهی توثیق و جلوگیری از نقل و انتقال آن به نفع

نهاد وثیقه پذیر و ارسال نسخه‌ای از مستندات مربوط به عملیات انجام شده به سامانه نظیر سند و یا گواه توثیق و ممنوعیت نقل و انتقال وثیقه به انضمام مستنداتی مانند استعلام مربوط به مفاصاً حساب و عدم بدهی مالیاتی که در تنظیم اسناد مذکور از مراجع ذی ربط اخذ شده است.

3- انجام اقدامات مربوط به آزادسازی وثایق پس از دریافت برخط درخواست آزادسازی وثایق و ارسال نتیجه اقدامات انجام شده به سامانه

ب- نهادهای وثیقه پذیر موظفند در فرایند اعطای اعتبار ضمن ایجاد زیر ساخت‌های لازم و اتصال به سامانه ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، اقدامات زیر را انجام دهند:

1- ارسال برخط قرارداد توثیق و سایر مدارک و مستندات مربوط به انضمام درخواست انجام عملیات تنظیم یا ثبت قرارداد مزبور برای اشخاص موضوع صدر این ماده از طریق سامانه.

2- ارسال درخواست آزادسازی وثایق از اشخاص موضوع صدر این ماده و نتیجه اقدامات انجام شده به سامانه به صورت برخط

پ- سایر دستگاه‌های اجرائی و نیز اشخاص حقوقی که اطلاعاتی از وثیقه را در اختیار دارند، با اعلام وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف به انجام تکلیف مقرر در این ماده می‌باشند.

در صورت امتناع دستگاه‌ها و اشخاص مذکور از انجام تکالیف مقرر در این قانون حسب مورد شخص حقیقی به مجازات تعزیری درجه شش موضوع ماده (19) قانون مجازات اسلامی و شخص حقوقی به مجازات موضوع ماده (20) قانون مزبور محکوم می‌شود.

ت- کتمان اطلاعاتی که در قیمت وثیقه مؤثر است توسط وثیقه گذار موجب مسئولیت وی بوده و پس از صدور حکم دادگاه صالح مکلف است نسبت به تکافوی ارزش وثیقه از محل سایر دارایی‌های اقدام نماید.

ث- کارشناسان رسمی که به تشخیص دادگاه ارزیابی و گزارش دهی، دارای قصور در تعیین ارزش وثیقه باشند به تعلیق پروانه تا دو سال و در صورت تقصیر تا پنج سال تعلیق یا لغو پروانه کارشناسی و یا به مجازات تعزیری درجه شش موضوع ماده (19) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند.

ج- پس از پذیرش قطعی وثیقه در سامانه و دریافت شناسه یکتا، ثبت وثیقه رسمیت یافته و جز در مورد املاک موضوع تبصره (2) ماده (9) این قانون به ثبت وثیقه نزد دفاتر اسناد رسمی نیاز نیست.

ماده 11- در ماده (8) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی عبارت «کلیه کارفرمایان موضوع این قانون اعم از دولتی، عمومی و یا تعاونی» به عبارت «کلیه کارفرمایان اعم از دولتی، عمومی، خصوصی و یا تعاونی» اصلاح و در تبصره (1) آن ماده بعد از عبارت «دستگاه‌های موضوع ماده (2) این قانون» عبارت «و سایر کارفرمایان» اضافه می‌شود.